

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. évi március hó 19. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A kábítószerrel visszaélés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Bíróság 27.Bf.8418/2007/7. számú ítéletét megváltoztatja.

A terheltnek a 2. tényállásban írt cselekményét kábítószerrel visszaélés vétségének minősíti [Btk. 282/C. § (2) bekezdés, (5) bekezdés b) pont].

A halmazati büntetés tartamát 6 (hat) hónap fogházbüntetésre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát 1 (egy) évre enyhíti. Az első- és a másodfokú ítélet egyéb rendelkezéseit hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati indítvány során felmerült 3900 (háromezer-kilencszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az sem indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2006. április hó 6. napján kihirdetett 12.B.XI.145/2006/40. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki kábítószerfüggő személy által csekély mennyiségre átadással elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségében, valamint kábítószerfüggő személy által csekély mennyiségre megszerzéssel elkövetett kábítószerrel visszaélés

vétségében. Ezért öt halmazati büntetésül 6 hónap fogházbüntetésre és mellékbüntetésül 1 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A megállapított tényállás lényege szerint az 1974-ben született terhelt nőtlen, eltartásra szoruló hozzátartozója nincs. Számítástechnikai programozó végzettséggel rendelkezik, a családi vállalkozásban számítástechnikai munkákat, karbantartást, szerelést, hálózatépítést végez. Korábban lopás és kábítószerrel visszaélés miatt több alkalommal volt büntetve. Az elsőfokú ítélet meghozatalakor a Pesti Központi Kerületi Bíróság 10.B.22.283/2006/2. számú, 2006. december hó 20-án jogerős összbüntetési ítéletével megállapított 2 év 5 hónap és 15 nap büntetését töltötte. A vádbeli időszakban ópiumfüggőségben szenvedett, kábítószerfüggő személy volt.

A tényállás 1. pontja:

A terhelttel szemben 2004. január 28. napján este 6 óra körül a ruházati üzletben rendőri intézkedésre került sor, amelynek során a ruházatából 1,53 gramm heroint foglaltak le 2 db hajtogatott fehér papírban. A lefoglalt heroin tiszta hatóanyag tartalma 0,005 gramm volt. A terheltnek az aznap levett vizelete morfint és kodeint tartalmazott.

A terhelt 2005. május 10. napján történt elfogásakor engedély nélkül tartott magánál 5 db metadon tablettát. Az 5 db tablettá össztömege 0,75 gramm volt, míg az 5 tablettá metadon tartalma 0,022 gramm tiszta hatóanyagot tartalmazott.

A terhelt 2005. május 10. napján levett vizelete morfint és kodeint tartalmazott.

A terhelt által megszerzett kábítószeresek tiszta hatóanyag tartalma 0,027 gramm volt, ami a csekély mennyiség felső határát nem éri el, így csekély mennyiségű kábítószernek minősül.

A tényállás 2. pontja:

A terhelt 2004. novemberében két alkalommal, majd 2004. december 23. napján és 2005. január 8. napján a tartózkodási helye közelében, alkalmanként 0,1 gramm heroint adott el a 2005. január 22. napján kábítószer túladagolásban elhunyt K. Sz.-nek.

2004. év folyamán legalább 10 alkalommal, alkalmanként 0,1-0,2 gramm heroint adott el J. M.-nek, Budapest két kerületében.

A terhelt által pontosan meg nem határozható összegért beszerzett és átadott kábítószer tiszta hatóanyag tartalma a csekély mennyiség 13%-át tette ki.

A tényállás 1. pontjának a jogi indokolása körében kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a lefoglalt kábítószer hatóanyagtartalma alapján minősítette a terhelt cselekményét megszerzéssel, kábítószerfüggő személy által csekély mennyiségre elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségének. A bírói gyakorlat szerint ugyanis, amennyiben az eljárás során van lefoglalt kábítószer és van arra adat, hogy a terhelt kábítószer is fogyasztott, akkor kizárólag a lefoglalt kábítószer tiszta hatóanyagtartalma számítható be a cselekmény jogi minősítésének alapjául szolgáló hatóanyag tartalomba.

Mivel a terhelt a Btké. 23. §-a szerint csekély mennyiségű kábítószerrel szerzett meg, ezért a bíróság e cselekményét a Btk. 282/C. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdésének a) pontja szerint minősülő és büntetendő kábítószerrel visszaélés vétségének minősítette.

Terheltnak a tényállás 2. pontjában részletezett cselekményét, amely szerint csekély mennyiségű kábítószerrel adott át K. Sz.-nek és J. M.-nek, a Btk. 282/C. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdésének a) pontja szerint minősülő és büntetendő kábítószerfüggő személy által csekély mennyiségre átadással elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségének minősítette és megindokolta, hogy miért nem látott lehetőséget az üzletszerű elkövetés megállapítására.

A kölcsönös fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2008. március hó 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozott 27.Bf.8418/2007/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A terheltnek a tényállás 2. pontjában írt cselekményét kábítószerfüggő személy által üzletszerűen, átadással elkövetett kábítószerrel visszaélés büntettének (Btk. 282/C. § (2) bek. és (3) bek. II. fordulata) minősítette. A szabadságvesztés tartamát 1 év 4 hónap börtönbüntetésre, a közügyektől eltiltás mértékét 2 évre súlyosította. Rendelkezett az előzetes fogvatartás beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségek viseléséről. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - egyebek mellett - azzal egészítette ki, hogy a terhelt kábítószerfüggőnek tekinthető, gyógykezelése szükséges. A bűncselekmény elkövetésének idején is függőnek minősült, ez azonban nem tette képtelenné és nem is korlátozta beszámítási képességét.

J. M. alkalmanként 3000-5000 forintért vett a terhelttől kábítószerrel.

A történeti tényállás 1. pontjában írt cselekményt ennek megfelelően helyesen minősítette az elsőfokú bíróság a Btk. 282/C. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdésének a) pontja szerint minősülő és büntetendő kábítószerrel visszaélés vétségének.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a történeti tényállás 2. pontjában rögzített cselekmény kapcsán csak a lefoglalt kábítószer mennyisége alapján lehetett a történeti tényállást megállapítani, és a terhelt bűnösségére következtetést levonni. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság állásfoglalásától eltérően az üzletszerűség feltételei maradéktalanul fennállnak, ezért a cselekmény minősítését módosítani kellett. A másodfokú bíróság a terhelt e cselekményét (Btk. 282/C. §-ának (2) bekezdésben meghatározott, a (3) bekezdésének II. fordulata szerint minősülő és büntetendő kábítószerfüggő személy által üzletszerűen, átadással elkövetett kábítószerrel visszaélés büntettének minősítette.

A bűncselekmény részben súlyosabb minősítése és a bűnösségi tényezők helyes értékelése alapján a másodfokú bíróság indokoltnak tartotta a büntetés súlyosítását.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Fővárosi Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt a terhelt javára a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetés kiszabására került sor.

A felülvizsgálati indítvány szerint a másodfokú bíróság a terheltnek a tényállás 2. pontjában meghatározott cselekményét tévesen minősítette a Btk. 282/C. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdésének b) pontja szerint minősülő kábítószerfüggő személy által csekély mennyiségre átadással, üzletszerűen elkövetett kábítószerrel visszaélés vétsége helyett, a Btk. 282/C. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, a (3) bekezdésének II. fordulata szerint minősülő kábítószerfüggő személy által üzletszerűen, átadással elkövetett kábítószerrel visszaélés büntettének. Az irányadó tényállás szerint ugyanis a terhelt csekély mennyiségű kábítószerrel adott át. Ettől eltérő megállapítást a másodfokú bíróság sem tett, tehát nem határozta meg azt, hogy a terhelt az alapeset tényállásának keretei közé illeszkedő kábítószerrel adott volna át. Ennél fogva tévesen minősítette a terhelt cselekményét, és a törvénysértő minősítés egyúttal törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte. A helyes minősítés esetén ugyanis a vétség miatt kiszabott szabadságvesztést - a Btk. 44. §-ában foglaltak alapján - fogházban kell végrehajtani.

A Fővárosi Főügyészség mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság az elsőfokú bíróság határozatát változtassa meg, és maga hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1959/2008. számú átiratában a Fővárosi Főügyészség felülvizsgálati indítványát a helyes indokai alapján fenntartotta. Azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 27.B.8418/2007/7. számú ítéletét a bűncselekmények jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, valamint a szabadságvesztés fokozatára vonatkozó részében változtassa meg és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.

A terhelt védője a Fővárosi Főügyészség felülvizsgálati indítványával egyetértett, és azzal egyező indítvány tett.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt fenntartotta és az átiratával egyező indítványt tett.

A védő az ügyészi indítvánnyal egyetértett.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

A felülvizsgálati indítvány elbírálása körében jelentős 2. tényállási pont szerint a terhelt 12 alkalommal összesen a csekély mennyiség 13 %-ának megfelelő tiszta hatóanyag-tartalmú heroint adott el, adott át. Ettől eltérő megállapítást a másodfokú bíróság sem tett, tehát nem tett olyan megállapítást, hogy a terhelt az alapeset tényállásának keretei közé illeszkedő mennyiségű kábítószerrel adott volna át.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés

végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

A kábítószer csekély mennyiségére figyelemmel a terhelt e cselekménye a Btk. 282/C. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, az (5) bekezdésének b) pontja szerint minősülő kábítószerfüggő személy által csekély mennyiségre átadással, üzletszerűen elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségének minősül.

Ennél fogva tévesen minősítette a terhelt cselekményét a másodfokon jogerőre emelkedett ítéletében a Fővárosi Bíróság a Btk. 282/C. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, a (3) bekezdésének II. fordulata szerint minősülő és büntetendő kábítószerfüggő személy által üzletszerűen, átadással elkövetett kábítószerrel visszaélés büntettének.

A Legfelsőbb Bíróság - a felülvizsgálati indítvánnyal egyezően - megállapította, hogy a törvénysértő minősítés egyúttal törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte, mert a Btk. 44. §-a szerint fogházban kell végrehajtani a vétség miatt kiszabott szabadságvesztést, kivéve, ha az elítélt visszaeső.

Emellett a Legfelsőbb Bíróság úgy látta, hogy a minősítés megváltoztatása - az öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett büntett helyett két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő vétség megállapítása - folytán a jogerős határozatban kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos és az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetés is elégséges a büntetés céljainak az eléréséhez.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott. A megtámadott határozatokat - a Be. 427. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján - a 2. tényállási pontban rögzített cselekmény minősítésére vonatkozó részében megváltoztatta és a terheltet egyidejűleg halmazati büntetésül a rendelkező rész szerinti fő- és mellékbüntetésre ítélte. Egyebekben a megtámadott határozatokat nem érintette.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költséget - a Be. 429. §-ának (1) bekezdése alapján - az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e)

vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. március hó 19. napján.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné